

NR og GED/

30. april 2026

Fiskeridirektoratet

Høringsvar til Fiskeridirektoratet om forslag om forbud mot fiske etter sild i områder i NØS i Nordsjøen

Fiskebåt viser til høringsbrev av 16. mars d.å. med forslag om å forby direkte fiske etter nordsjøsilde i to områder i Norges økonomiske sone (NØS) i Nordsjøen i perioden 15. mai til 31. juli for fartøy på eller over 21 meter. Bakgrunnen for forslaget er at ICES anbefaler innføring av tiltak i en gitt periode for å begrense fangst på vestlig baltisk vårgytende sild (WBSSH) og umoden nordsjøsilde (NSASH).

1. Stenging av område for fiske etter nordsjøsilde av hensyn til vestlig baltisk vårgytende sild

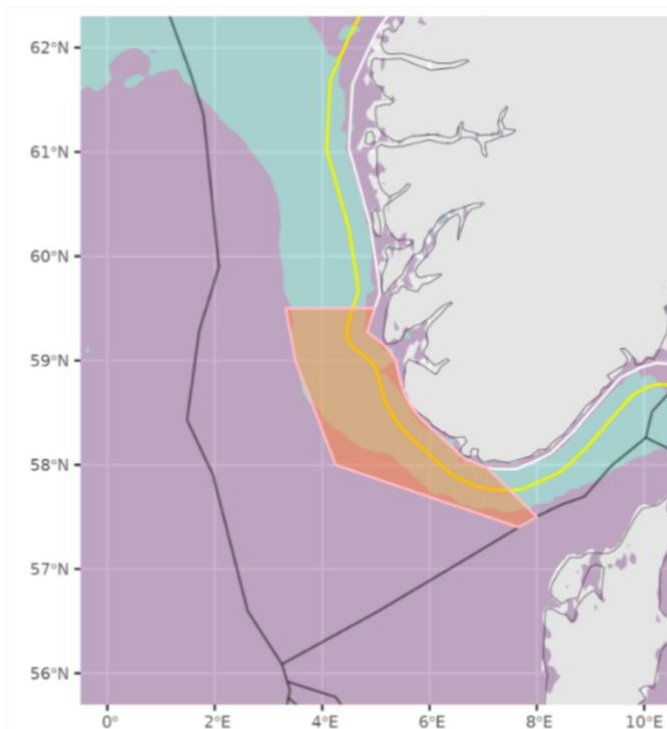
Innledning og bakgrunn

Bestandssituasjonen for WBSSH har vært svak over tid, og ICES har siden 2019 gitt råd om nullfangst for denne bestanden. Etter gyting på våren vandrer WBSSH nordover for å beite i Nordsjøen i en begrenset periode, og kan da blandes med nordsjøsilde. ICES mener at det må vurderes områdetiltak i sildefisket i Nordsjøen i deler av året for å bidra til gjenoppbygging av bestanden.

Norge er imidlertid ikke definert som kyststat for WBSSH, og bestanden er derfor ikke kvoteregulert i norske farvann. Eventuelle fangster i norsk sone skjer utelukkende som bifangst i fisket etter nordsjøsilde. ICES estimerer at det i perioden 2020-2025 er fisket mellom 2.300 og 6.800 tonn årlig av WBSSH i Nordsjøen. Bifangsten av WBSSH for 2025 ble i forbindelse med kvoteråd for 2027 estimert til 1250 tonn.

Fangstdata og faktisk eksponering i norsk sone

Data fra Fiskeridirektoratet viser generelt lave fangster av sild i det foreslåtte stengte området gjennomgående har vært lave sammenlignet med totaluttaket av nordsjøsilde for perioden 2020-2025. Unntaket er 2022, hvor det ble fisket 11.754 tonn i mai-juni. Fiskebåt viser til foreslått stengt område for direkte fiske etter nordsjøsilde i perioden 15. mai til 31. juli i figur 8.

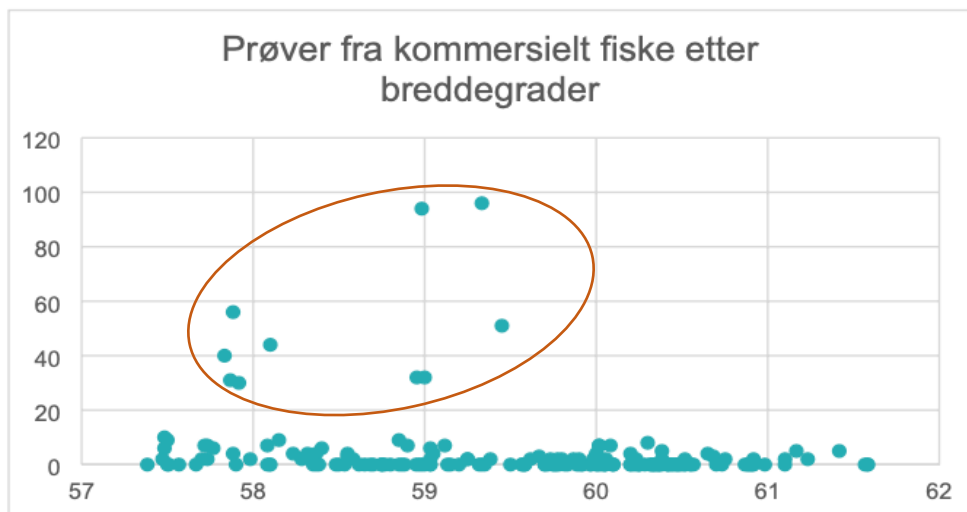
Figur 8. Foreslått område for vern av vestlig baltisk vårgytende sild. Hvit linje viser grunnlinjen, gul linje viser 12 mils-grensen, sort linje grensene mellom ulike lands økonomiske soner. Grønne felt viser havområder dypere enn 200 m i Nordsjøen.

Det er viktig å påpeke at fisket etter nordsjøersild i 2022 startet tidligere enn normalt, allerede i begynnelsen av mai. Vanligvis startet fisket etter nordsjøersild først etter 17. mai. I mai 2022 ble det fisket et rekordstorkvantum på 73.000 tonn nordsjøersild i mai.

Datagrunnlag og metodiske svakheter

Den foreslåtte grensen på 59°30'N er basert på at 10 av totalt 254 biologiske prøver fra perioden 2021-2025 viste en betydelig innblanding av WBSSH. Dette tilsvarer 4 prosent av alle prøvene.

En klar svakhet ved dette beslutningsgrunnlaget er at fangststørrelse per prøve ikke er dokumentert eller vektlagt. Samtlige prøver teller dermed likt, uavhengig om prøven representerer en liten eller stor fangst.

Figur 5. Fordeling av andel vestlig baltisk vårgytende sild i prøver etter breddegrader. Prøver fra kommersielt fiske.

Betydningen av oppjustert naturlig dødelighet

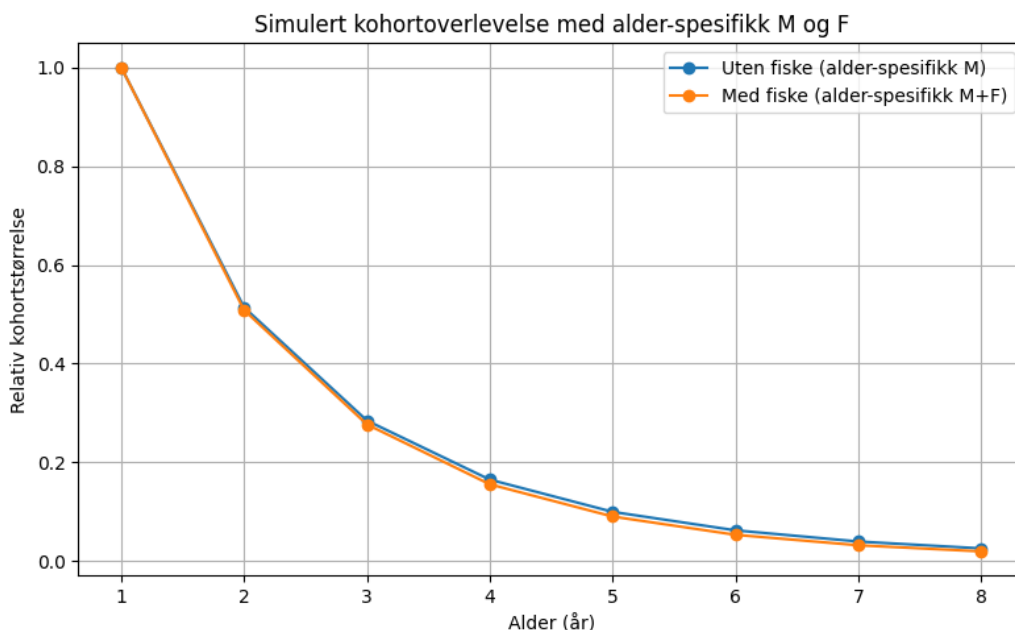
I metoderevisjonen av WBSSH gjennomført vinteren 2026 har ICES oppjustert estimatene for ble naturlig dødelighet (ICES 2026¹). Dette innebærer at fiskedødeligheten som følge av fangst nå utgjør en mindre andel av totale dødelighet enn tidligere antatt.

Til illustrasjon viser ICES sine beregninger at aldersspesifikk dødelighet fra kommersielt fiske i 2022 utgjorde mellom 4 og 19 prosent av total dødelighet. I 2023 og 2024 var tilsvarende andel mellom 2 og 11 prosent, med høyest dødelighet blant de eldste aldersgruppene. Dette er lave nivå for en fiskebestand og indikerer at reduksjon i bifangst av WBSSH alene vil ha en begrenset effekt på samlet bestandsutvikling. Det innebærer at foreslåtte stengte området i NØS i Nordsjøen sannsynligvis vil ha en begrenset effekt på overlevelse og vekst av WBSSH.

Effekt av bifangst på bestandsutviklingen

Figuren under viser hvordan bifangst av WBSSH kan ha effekt for antallet per aldersgruppe. Fiskebåt bruker her 2024 som et referanseår. Forskjellen med og uten bifangst av WBSSH per aldersgruppe i norsk sone er knapt synlig, og mindre enn 1% i antall fisk per aldersgruppe.

¹ICES. 2026. Benchmark Workshop on Selected Herring and Sprat Stocks (WKBHERSPRAT). ICES Scientific Reports. 8:10. 732 pp. <https://doi.org/10.17895/ices.pub.31538287>

Dette understøtter at den innblanding av WBSSH som norske fiskeflåten eventuelt kan få i det foreslåtte området, har svært liten betydning for overlevelse, rekruttering og vekst av WBSSH bestanden.

Kvoterådet fra 2025 viser videre at selv en viss ekstra dødelighet har begrenset effekt på gytebestanden, som er predikert til å vokse med om lag 20 prosent frem mot 2027. Når det i tillegg tas hensyn til oppjustert naturlig dødelighet etter metoderevisjonen, blir den forventede effekten av å etablere foreslåtte stengte område ytterligere redusert.

Vurdering og konklusjon

Etter Fiskebåts vurdering viser datagrunnlaget at det er få biologiske prøver med betydelig innblanding av WBSSH, samtidig som metodiske svakheter der manglende vektlegging av fangststørrelse svekker beslutningsgrunnlaget for foreslåtte områdebegrensning. Videre innebærer oppjustert naturlig dødelighet at fiskets bidrag til total dødelighet på WBSSH bestanden er begrenset. Tilgjengelige analyser viser også at bifangst i norsk sone har marginal effekt på bestandsutviklingen på WBSSH.

Fiskebåt vil samtidig understreke at det vil representere et nytt forvaltningsprinsipp dersom Norge innfører omfattende vernetiltak som begrenser flåtens adgang til å fiske nordsjøsild i norsk økonomisk sone i Nordsjøen, med formål å verne baltisk vårgytende sild en bestand Norge ikke er ansett som kyststat til. Etter vårt syn er dette prinsipielt problematisk, særlig når tiltakets biologiske effekt fremstår som svært begrenset. En slik tilnærming kan skape uheldig presedens for fremtidig forvaltning, der økonomisk sone benyttes som virkemiddel for bestander utenfor norsk forvaltningsansvar.

På denne bakgrunn kan Fiskebåt ikke støtte Fiskeridirektoratets forslag om å etablere et stengt område for fiske etter nordsjøsild, med formål å redusere bifangst av WBSSH. Forslaget fremstår som lite målrettet og med svært begrenset effekt på overlevelse og gjenoppbygging av bestanden

2. Stenging av område for fiske etter nordsjøsild av hensyn til umoden nordsjøsild (NSASH)

Bakgrunn

Umoden nordsjøsild (under 2 år) kan i dag lovlig fiskes så lenge den er over minstemål 20 cm. Fra og med juli 2025 er det innført hjemmel for sanntidsstenging (RTC) av felt i NØS i Nordsjøen, med formål om å redusere uttak av umoden nordsjøsild.

Etter Brexit har den norske fiskeflåten fått redusert adgang til å fiske nordsjøsild i britisk sone. Samtidig har vært en økning i andelen umoden sild i norske fangster. Høyt uttak av umoden sild er uheldig, da fisken verken får vokst ferdig eller bidra til rekruttering.

Tyngden av sildefiskeriet foregår i mai–juli, mens gytingen av nordsjøsilda skjer om høsten. Fangst av 1–2-åringer bidrar derfor i liten grad til framtidige årsklasser. I tillegg innebærer fiske på småsild at det tas det ut langt større antall individer per tonn fangst.

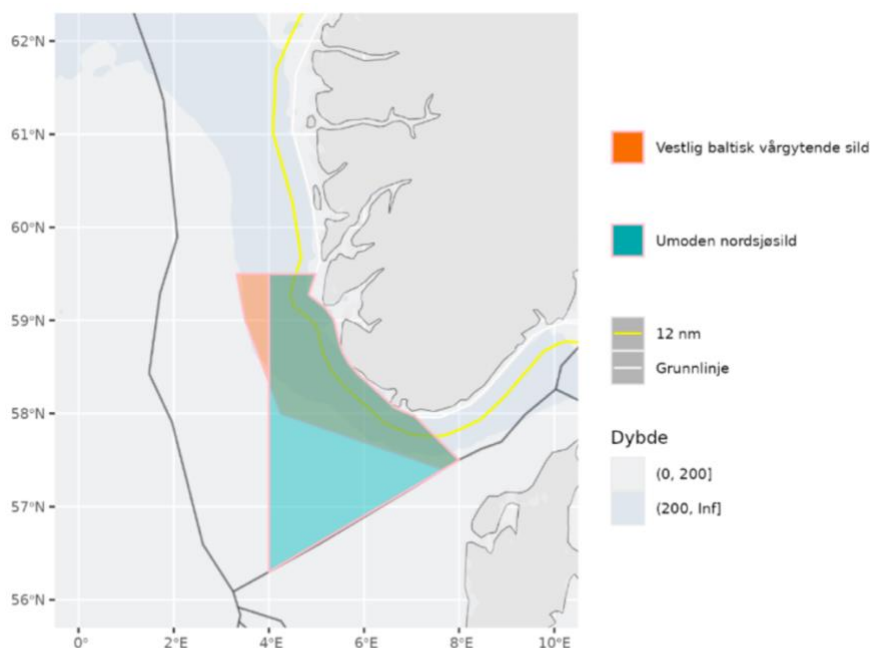
Forvaltningsmessige rammer

Nordsjøsild forvaltes i fellesskap av Norge, EU og Storbritannia. For 2026 er totalkvoten (TAC) satt til 328.566 tonn, en reduksjon på 20% sammenlignet med 2025. Norges andel utgjør 91.013 tonn (27,7 prosent). Partene er enig om en ny forvaltningsplan.

Det bemerkes imidlertid at det kun er Norge som i trepartsavtalen har forpliktet seg til å vurdere oppfølgingstiltak for å styrke bestanden, jf. avsnitt 17. Dette skjer til tross for at norsk fangst i NØS utgjør en begrenset andel av totaluttaket av nordsjøsild.

Forslaget om områdebasert regulering

Fiskeridirektoratet foreslår å forby fiske etter sild for norske og utenlandske fartøy på 5 eller over 21 meter i perioden 15. mai – 31. juli i et område i NØS i Nordsjøen sør for 59°30' N og øst for 004°00' Ø, med formål å redusere fangstene av umoden nordsjøsild.

Figur 17: Kart over områder, slått sammen til ett område. Hvit linje viser grunnlinjen, gul linje viser 12 mils-grensen, sort linje grensene mellom ulike lands økonomiske soner. Felt med mørkere blåfarge viser havområder dypere enn 200 m i Nordsjøen

Det foreslåtte stengte området er i stor grad basert på erfaringer fra 2022 og delvis 2024. Disse årene avviker klart fra et mer normalt beskatningsmønster. Fangstene i området var lave i årene 2020, 2021, 2023 og 2025 sammenlignet med totaluttaket av nordsjøsil. I 2022 skiller området seg klart ut, med om lag 41.000 tonn fisket i perioden mai-juli. Også 2024 hadde noe høyere fangster.

Det understrekes at fisket etter nordsjøsilfisket i 2022 startet tidligere enn normalt, allerede i begynnelsen av mai, mens det vanligvis starter etter 17. mai. Det ble fisket 73.000 tonn nordsjøsil bare i løpet av mai 2022. Dette fremstår derfor som et særtilfelle.

Fiskeridirektoratet vurderer at konsekvensene av et forbud vil være moderate ved et normalt fiskemønster, men større dersom fisket utvikler seg tilsvarende som i 2022 og 2024. For den norske fiskeflåten over 21 meter vil et stengt område i egen sone kunne gjøre det vanskelig å fiske tildelte kvoter, særlig dersom adgangen til britisk sone ikke økes.

Økt adgang til britisk sone og alternative tiltak

Fiskeridirektoratet viser til økt adgang til britisk sone som et avbøtende tiltak. Etter Brexit ble Norges soneadgang redusert fra 60.000 tonn til 20.000 tonn i britisk sone. Fra 2026 er adgangen økt noe, mot å avstå deler av norsk kvote. Denne økningen er etter vår mening ikke tilstrekkelig for å redusere ulempene ved et stengt område i NØS i vesentlig grad.

Fiskebåt mener det er problematisk å vise til en løsning som er høyst usikker, og at det ikke er riktig å innføre omfattende nye reguleringen i norsk sone før økt adgang til britisk sone eventuelt er reelt sikret.

Fiskebåt vil samtidig vise til at det fra juli 2025 er innført RTC-stengning som gir forvaltningen hjemmel til å stenge felt i NØS dersom fangstene av umoden nordsjøsil blir for høye. Etter

vår vurdering er dette et målrettet og tilstrekkelig virkemiddel for å hindre høyt uttak av umoden sild.

Usikker effekt på bestandsutviklingen

Effekten av å endre beskatningsmønsteret gjennom områdebaserte tiltak fremstår som usikker. WKMSEHerring 2025 (ICES 2025²) viser at endringer i beskatningsmønsteret har relativt liten betydning for gytebestanden og langtidsutbytte. Simuleringene viser noe lavere gytebiomasse og langtidsutbytte ved økt press på umoden sild, men forskjellene er små og ikke signifikante.

Det understrekes at de simulerte endringene i beskatningsmønsteret er langt større enn hva man realistisk kan oppnå gjennom den foreslåtte arealstengningen. Videre har Norge en begrenset andel av totaluttaket av nordsjøsil, slik at norsk fiske i NØS utgjør en relativt liten del av samlet beskatning.

Fiskebåt viser også til kvotenedgangen på 20 prosent for 2026, samt den kraftige nedgangen i leveranser til mel og olje i 2025, noe som samlet sett kan redusere presset på umoden sild i norsk sone. Det fremstår også lite konsistent at Norge skal innføre strenge tiltak for å beskytte 1 og 2 årig sild, samtidig som andre land fortsetter å fiske på 0- og 1-åringer.

Vurdering og konklusjon

Fiskebåt kan ikke støtte Fiskeridirektoratets forslag om å etablere et stengt område for fiske etter nordsjøsil for å redusere uttaket av umoden nordsjøsil. Forslaget fremstår som lite målrettet, basert på avvikende år, og med begrenset og usikker biologisk effekt. Etter Fiskebåt sin vurdering gir eksisterende virkemidler, herunder RTC-stenging, et mer presist og forholdsmessig grunnlag for å regulere uttaket av umoden nordsjøsil.

3. Konsekvenser av å stenge foreslåtte områder i NØS i Nordsjøen for et direkte fiske etter nordsjøsil

Fisket etter nordsjøsil i norsk økonomisk sone i Nordsjøen er allerede betydelig presset av arealkrevende aktiviteter som seismikk på attraktive sildefelt i hovedsesongen, og dette presset vil øke ytterligere med etablering av andre nye havnæringer som havvind. Samtidig har fiskeflåten det siste året opplevd utfordringer med innblanding av makrell i sildefisket, noe som i praksis har gjort tradisjonelle sildefelt utilgjengelig. Disse forholdene har samlet sett begrenset flåtens tilgjengelighet på nordsjøsil i egen sone i perioden mai-juli.

Fiskebåt mener at forvaltningen allerede har et tilstrekkelig og målrettet virkemiddel for å redusere uttaket av umoden nordsjøsil gjennom RTC-stenginger, slik hjemmelen som ble innført sommeren 2025 legger til rette for. Dette er et fleksibelt tiltak som kan settes inn der og når behovet oppstår, og som dermed fremstår som langt mer hensiktsmessig enn foreslåtte faste stengte områder.

² ICES. 2025. Workshop on Management Strategy Evaluation for North Sea Herring (WKMSEHerring). ICES Scientific Reports. 7:53. 179 pp. <http://doi.org/10.17895/ices.pub.28868798>

De foreslåtte stengte områdene er omfattende og vil gjøre betydelige fiskefelt utilgjengelige for den norske flåten i hovedsesongen fra mai til juli. Etter Fiskebåts vurdering vil dette gi store operative konsekvenser for flåten over 21 meter, samtidig som tiltakene samlet sett har begrenset og udokumentert effekt på bestandene av både WBBSH og NSASH. Det er dermed et klart misforhold mellom omfanget av inngrepene og den forventede biologiske gevinsten.

Fiskebåt kan derfor ikke støtte Fiskeridirektoratets forslag om å stenge to felt, da tiltakene fremstår som lite målrettet og har begrenset biologisk effekt på begge sildebestandene. Den foreslåtte stengingsperioden sammenfaller dessuten med en periode med omfattende seismikkaktivitet i Nordsjøen, som beslaglegger viktige fiskefelt og gjør det krevende å utøve fisket for den norske flåten.

Dersom målsettingen er å oppnå et mer hensiktsmessig beskatningsmønster og redusere uttaket av umoden nordsjøsilde, bør innsatsen i større grad rettes mot økt tilgang til områder hvor silde gjennomgående er større. Utvidet soneadgang i britisk sone vil være et effektivt bidrag i denne sammenheng. Fiskebåt mener at alle parter, EU, UK og Norge, må bidra til løsninger som fremmer en bærekraftig og praktisk gjennomførbar forvaltning, og at det er urimelig at Norge skal måtte betale for tiltak som økt soneadgang i britisk sone, når dette i realiteten gagnar begge sildebestandene som helhet.

Vennlig hilsen
FISKEBÅT

Audun Maråk

Nina Rasmussen

Kopi: Nærings- og fiskeridepartementet
Norges Fiskarlag
Sør-Norges Fiskarlag
Nord Fiskarlag

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift.